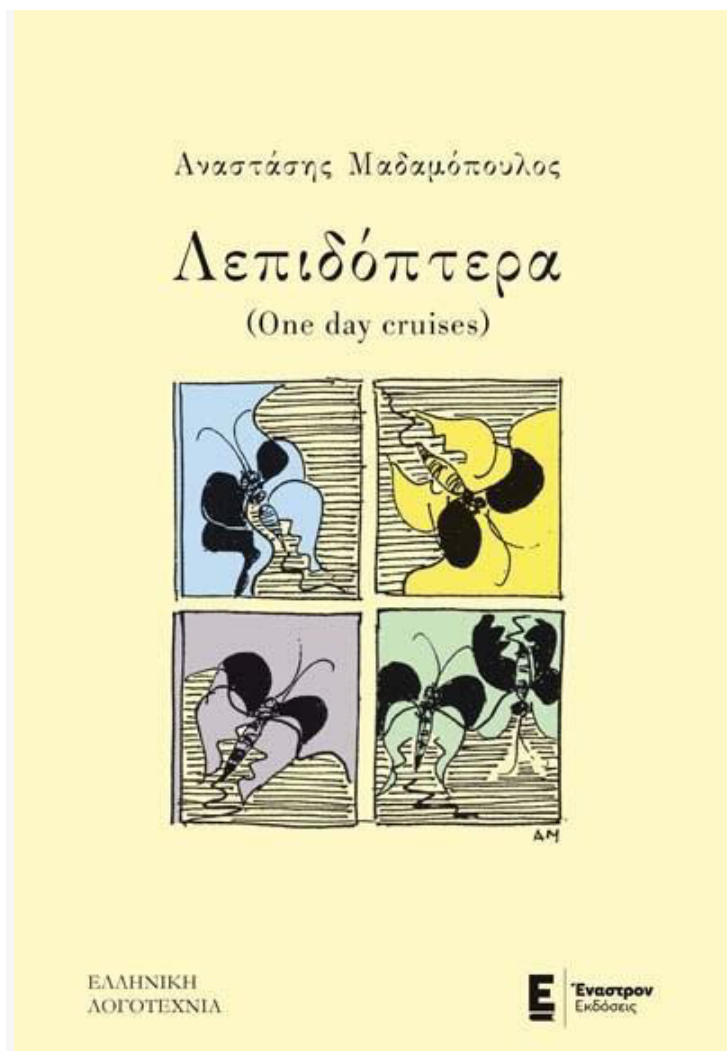

Οι πεταλούδες της ψυχής

Γράφει η Διώνη Δημητριάδου //

“Λεπιδόπτερα (One day cruises)”, Αναστάσης Μαδαμόπουλος, Εκδόσεις Έναστρον

Σαν τον Τσουάνγκ Τσου ονειρεύομαι συχνά πως είμαι πεταλούδα. Όμως κάθε φορά που ξυπνώ, ποτέ δεν μου περνάει από το μυαλό η ιδέα ότι ενδεχομένως να είμαι πεταλούδα που συνεχίζει να ονειρεύεται.

Αυτή η μαγική μεταστροφή, της πραγματικότητας σε όνειρο ή του ονείρου σε πραγματικότητα, δίνει ίσως την πιο σαφή ταυτότητα του έργου του Αναστάση Μαδαμόπουλου. Ο κόσμος που αντιλαμβανόμαστε για αληθινό είναι μόνον ο προσεγγίσιμος με τις αισθήσεις – διαμορφωμένες ωστόσο από την επεξεργασία της λογικής ως άφευκτης συνθήκης της ορθολογικά δομημένης συνείδησης. Αλλά και το όνειρο – κατασταλαγμένο στη συνείδηση ως κατασκεύασμα του υποσυνειδήτου – θα μπορούσε σε μια νέα τολμηρή εισχώρηση στα άδυτα των ανεξερεύνητων τοπίων του να είναι μια εκδοχή του πραγματικού. Έτσι δομείται ο λογοτεχνικός κόσμος του Μαδαμόπουλου που επιμένει σε γραπτά δύσκολα να κατηγοριοποιηθούν (ποιος νοιάζεται όμως γι' αυτό;), ωστόσο ικανά να προσεγγιστούν από τον αναγνώστη/αποδέκτη τους μέσα από συνταυτίσεις με τις προσωπικές του ερμηνείες.

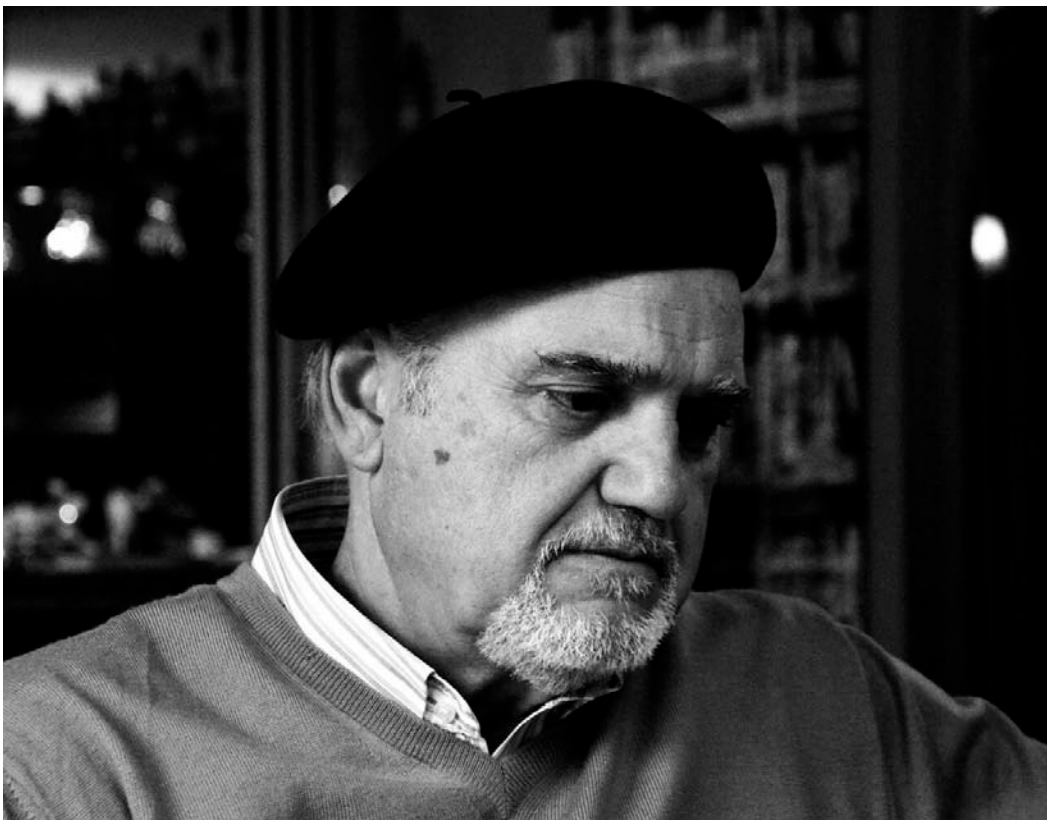
Ο ίδιος απονέμει στον εαυτό του τον τίτλο του *χρόνια αθεράπευτου αλχημιστή και φαντασιοκόπου*, κι έτσι επιτρέπει την εισχώρηση στον παράξενο κόσμο του με το δικό του καθοδηγητικό νήμα. Μέσα στα σαράντα τέσσερα κείμενα (πολλά από αυτά μινιατούρες) πετούν, αναπαύονται, στοχάζονται, μιλούν με τον τρόπο τους πολλές πεταλούδες (θαυμαστά λεπιδόπτερα) δίνοντας την αφορμή τους η κάθε μία από αυτές για πολλαπλές συνδέσεις με εικόνες της μνήμης, για αποθηκευμένα σε σκοτεινές σοφίτες, για μεταφυσικές αναζητήσεις, για ιδιόμορφες συνομιλίες με τον κόσμο του αθέατου ή του λογοτεχνικά δημιουργημένου. Απόπειρες για την ποθητή βίωση *του γεγονότος του υποκειμένου*, ακόμη κι αν κάτι τέτοιο απαιτεί την απογύμνωση της ψυχής από τον σάρκινο δεσμώτη της και τη βίωση πλέον της ζωής με τη μορφή του λεπιδόπτερου. Ποιος θα μπορούσε να αμφισβητήσει την επιλογή;

Θα αναζητηθεί μέσα στα κείμενα ο ψυχοπομπός Αρχάγγελος, όχι σε όποια από τις πολλές μορφές του, που κατά καιρούς του δόθηκαν σε μια απόπειρα του απλού ανθρώπου να οικειοποιηθεί τον φοβερό Κριτή· μόνον εκείνος ο μοναδικός ο Συμιακός, ο Πανορμίτης, ο μεγάλος Άρχοντας των ψυχών με όλα τα ονόματά του διάσπαρτα στο αγαπημένο νησί, με τη ρομφαία και την ψυχή στα πόδια του παραδομένη. Ο ξιφουλκός Αρχάγγελος που κάποια στιγμή θα τον αδράξει σε άφευκτη αρπάγη.

Μέσα στο πέλαγος της μοναξιάς μου θα με πετύχει αργά ή γρήγορα ο Ψαράς και θα με ρίξει εμβρόντητο στη μαύρη βάρκα του. κανένας δε θα έχει πάρει είδηση.

Κάπως σαν τις πεταλούδες που ανύποπτες πιάνονται στα δίχτυα του συλλέκτη και θανατώνονται στο όνομα της αισθητικής ή της ιδιόμορφης υπηρεσίας στην Τέχνη. Εκείνες εκτίθενται στην ομορφιά του θανάτου τους. Ο άμοιρος θνητός δεν έχει να ελπίζει σε καμία δόξα απαθανάτισης. Εκτός... α, βέβαια υπάρχει και η γραφή για να κρατήσει σε χάρτινη ζωή όσα σωρεύονται μέσα της προς ίασιν του γράφοντος αλλά και του αναγνώστη.

Είναι συμβάντα που συνδέονται με τον μεγάλο πόνο των ψυχών. Και εκείνων που έφυγαν και εκείνων που έμειναν πίσω και συνεχίζουν τη ζωή τους με συχνές κατευναστικές, σαν και τούτες, τεχνητές αναπνοές: της αναπόλησης και της γραφής.

Αναστάσης Μαδαμόπουλος

Θέλω από όλα τα θαυμαστά που γράφονται στις σελίδες του βιβλίου να ξεχωρίσω ένα που προκαλεί μια πολλαπλή μέθεξη του αναγνώστη στη γραφή. Καταφέρνει να συνδέσει με αγαστό τρόπο το εύρημα με το πρόσωπο, με τη μνήμη, με τον άλλο ποιητή, με τον εσώτερο εαυτό που φέρουμε μέσα μας είτε το συνειδητοποιούμε είτε όχι. Του δίνει τον τίτλο «Πολύ σπανίως», και πράγματι τα θαύματα έρχονται πολύ σπάνια και μας βρίσκουν. Η εύρεση μιας ξύλινης σκαλιστής βαλίτσας στη σοφίτα του πατρογονικού σπιτιού και η ανεπίδοτη προίκα, θαυμάσια κεντήματα του Ρηνακιού (να το πούμε με τη συμιακή διάλεκτο), κι ανάμεσά τους ένας σεμεδάκι κοφτό *με θέμα τις πεταλούδες που ερωτοτροπούσαν σε κάμπο από κρουστό λινό*. Ένας κρυφός ερωτισμός αποτυπωμένος στον καμβά – υπόμνηση μυστική του παντοδύναμου έρωτα που παρεισφρεί όπου κι όποτε θέλει και διεγείρει τις αισθήσεις αλλά και τις ερωτογόνες ζώνες. Κι έξαφνα ο συνειρμός με τον άλλο, τον Αλεξανδρινό μονήρη ποιητή που είχε μιλήσει για *του ερωτισμού τα οράματα όταν διεγείρονται*, πολύ σπανίως ωστόσο. Το εαρινό αεράκι έρχεται ικανός και θαυμαστός σύνδεσμος για να μας δέσει όλους μαζί στον κεντημένο κάμπο και στις συνευρέσεις των ερωτευμένων πεταλούδων – θύματα όλοι μας της *έκφρασης του ωραίου*, στο οποίο πώς να αντισταθείς; Θα μονολογήσει ο δικός μας εδώ συγγραφέας ως μεταφορέας του αισθήματος σε αυτοαναφορική κατάθεση:

Γέροντας τυμβωρύχος που συνηθίζει να σκάβει σε κατάλοιπα αλλότριων ζώων ανθρώπων αλλοτινών, οι οποίοι έσβησαν υπέργηροι, και που ζητά επίμονα ένα μικρό έστω μερίδιο και από τα δικά του νιάτα.

[...]

Πόσο σημαντικές είναι οι επαναλήψεις αυτών των οπτασιών και τι σκληρό και απάνθρωπο να εμποδίζονται και να συμβαίνουν μόνο 'Πολύ σπανίως'.

Κείμενα πολύτιμες καταθέσεις, μελέτες του εφήμερου μέσα από τις πεταλούδες, τα λεπιδόπτερα που μοιάζει να βρίσκονται παντού, σε όλες τις πιθανές εκδοχές τους, πολύμορφες και ευαίσθητες παρουσίες, αέρινες. Με όλες όμως να απολήγουν στη μία αρχετυπική τους μορφή: η πεταλούδα είναι η ψυχή, άυλη και ανέγγιχτη, όραμα μες στο όραμα της ζωής, αλήθεια μέσα στο ψέμα, αόρατη μέσα σε όλα τα δήθεν ορατά. Αυτά είναι τα λεπιδόπτερα του Αναστάση. Φτεροκοπούν γύρω του και ο απόηχος φθάνει μέσα από τη γραφή στον αναγνώστη που προφταίνει να τα δει – μια έννοια του θαύματος κι αυτή. Στο προηγούμενο βιβλίο του (*Η καμπανελλόπετρα*, μικρές εκδόσεις 2017) μας είχε οδηγήσει ως το βυθό της θάλασσας σε ενύπνιο ταξίδι μαζί με τους Συμιακούς βουτηχτάδες που ψάχναν για σφουγγάρια. Τώρα μας προτείνει μια ελεύθερη πτήση μαζί με τα αγαπημένα του λεπιδόπτερα.

Έξοχα κείμενα που συνοδεύονται από σκίτσα του ίδιου (πολυπράγμων ως γνωστόν ο Μαδαμόπουλος γύρω από τα καλλιτεχνικά), ένα για το κάθε κείμενο και μαζί η ζωγραφιά του εξωφύλλου. Εξαιρετικό εικαστικό και ποιητικό (κι ως είναι πεζά τα περισσότερα) συναπάντημα μέσα σε μία και μόνη έκδοση.